

DAVRANIM ARAŞTIRMASI

KOMPLEKSLERDEN KURTULMAYAN ASİL BİR KUŞ KUĞU KUŞU

Kuğu kuşunun vücudunun yüzde yirmisekizini hava torbaları meydana getirir, bu sayede de özel ağırlığı çok azdır. Sürü halinde uçarlarken tesirli şarkılar söylerler, fakat çok yakınlarına gidilirse ısırırlar.

Gururlu, aristokrat ve asildirler. Uzun ince boyunları başı vücudun öteki kısmından uzakta tutar, sanki su üzerinde hiç zahmet çekmeden ilerlemesini sağlayan ayaklarının çabalamasından bir şey bilmek istemez.

Ancak uçuş sırasında vücut birliğine kavuşur: sivri burnuyla 2,40 metre kanat açıklığında bir delta uçakçığı oluverir. Yerde kuğu kuşu adeta lastik çizmeler giymiş gibi hareket eder. İşte burada (ne kadar saklanırsa saklansın) iki yana sallanarak yürüyen ördeklerle ve kaz türüyle olan akrabalığı meydana çıkar.

Ölen kuğu kuşu : Şövalyelerin armalarında ve masallarda kuğu kuşu ölümsüzlüğünü çoktan sağlamıştır. Bu yüzden bu beyaz kuşa çok hoş bir görünüş sağlayan ölen kuğu kuşunun aldığı ölüm pozu özel-

likle ressam ve şairlerin büyük ilgi ve sevgisini toplamıştır.

Fakat insanoglunun yumuşak tüylerini kuş tüyü yataklarında kullanması birçok kuğu kuşu türlerinin ortadan kalkmalarına sebep olmuştur. Avrupa'da yaygın olan (kambur) kuğu kuşu türü, Amerika'da bulunan (borazan) kuğu kuşlarından daha az bu işe elverişlidir. 14 kg. kadar ağır olan şarkıcı kuğu kuşlarının bu en büyük örneğinden bugün hemen hemen 2000 temsilci hayatta kalmıştır, bunlarda hayatlarını Amerikan kuşları koruma örgütlerinin büyük çapta giriştikleri bir kurtarma eylemine borçludurlar.

Soluma tekniği : Siyah gagalı o muhteşem kuğu kuşunun çıkardığı borazan sesini, onu öteki şarkı söyleyen kuğu kuşlarından ayıran o çok uzun hava borusu

boğumu, meydana getirir. Pes borazan sesi özellikle hep beraber sürü halinde uçarlarken işitilir. Düzenli aralarda işitilen «ang-ang» buldukları yeri bildiren ve aynı zamanda grubun genel durumunu anlatan bir nevi toplum şarkısıdır.

Birçok insanlar devamlı bir koşu sırasında şarkı söyleyemezler. Fakat solunum tekniğinin mükemmelliği sayesinde kuşlar uçarken de şarkı söyleyebilirler ve bunun için ihtiyaç hissedecekleri havayı da yeter derecede sağlarlar. İnsanlarda kollar gövdeye asılı oldukları halde kuğu kuşlarında kanatlar vücudu taşırlar. Kanat çırpmaları solunum ritmini tamamıyla ters olarak etkiler. Biz kollarımız göğsümüzün önüne geldiği zaman nefes veririz ve kollarımız yana açılırken nefes alırız.

Yere yatarak bir deneme yapmak istenilirse, kuğu kuşunun neden başka bir teknik kullandığı daha iyi anlaşılır: Kollar vücudu yukarı doğru kaldırıncaya nefes alınır; vücut aşağı düşünce akciğer solunum havasını dışarı atar. İlk harekette kolların üst kısmı göğsün önünde, ikinci de ise arkadan yukarı kalkarlar.

İşte kuğu kuşlarının kanatları da tam bu yapılar, zira onlar devamlı olarak —yerde yatmış durumdaki gibi değil— vücutlarının ağırlığını taşımak zorundadırlar.

Hava torbaları: Kuşun gövdesinin % 28 i hava torbalarından meydana gelir ve bunlar pasif olarak solunum hareketine katılırlar. Onların kendilerine özgü kas sistemleri yoktur, nefes alınırken hava ile dolar ve böylece vücudun özel ağırlığını azaltırlar. Kuğu gibi yüzen ve dolan kuşlar suya dalmadan önce özellikle nefes verirler ki böylece özel ağırlıklar çoğalsın ve suyun itiş kuvveti azalsın. Bunlarda nefes alma kasları bundan dolayı tavuklara nazaran çok daha fazla gelişmiştir. çünkü vatanı durumunda belkemiği yukarıya doğru itilmek zorundadır.

Kuğu şarkısı: Birçok kuşlar sessiz sedasız ölürlür. Kuğu kuşunun ölümünden kısa bir süre önce bir kere daha bütün «repertuarını» söylemesi efsanesi, onun Yunanlı dilber Leda ile evlilik dışı ilişki-

lerde bulunmuş olması ve Şövalye Lo-hengrin'i su üzerinde taşımış olması şeklindeki aynı masal kaynağından çıkmıştır.

Serbes olarak yaşayan kuşların şarkı söylemeleri hissi heyecanlarından ziyade kendi buldukları yerin sınırlarını eş-türlerine bildirmek ve onlarla çene çalmak ihtiyacından ileri gelmektedir. Bu şarkıların melodilerinin bir kısmı atalarından kalma, bir kısmı da sonradan öğrenmedir. Bazı kuşlar başkalarının şarkılarını bir alay konusu olarak taklit etmeği pek severler.

Kısmen oldukça uzun nefese ihtiyaç gösteren şarkıların havası torbalarından gelir, ton aşağı gırtlaktaki bir zar tarafından sağlanır. Şarkıların şaşılacak kadar yüksek olan ses şiddeti de göğüs ve bo-yundaki hava ile dolu boşlukların rezonansından ileri gelir. Şarkı söyleyen kuğu kuşları saniyede 10.000 titreşimi bulan frekans sınırlarına kadar erişirler. Buna karşılık modülasyon yeteneği bir iki ok-tavi geçmeğe kadar dardır.

Batı Avrupadaki kuğular ise tamamıyla sessizdir. Evcil hayvanlar olarak serbest hayatta zamanla seslerini kaybetmişlerdir.

Yalnız sebze ve bitkilerle geçinmesi-ne ve daima tek eşle yaşamasına rağmen, zoolojiden pek fazla bilgileri olmayan şairlerin övdükleri gibi kuğu kuşu öyle mülayim, iyi huylu bir hayvan değildir. Meleklerle benzeyen kanatlarının altında kav-gacılık hislerini ve birdenbire kızan bir mizaç saklarlar. Özellikle kuluçka zamanında erkek eş karısını ve yumurta veya civcivlerini dikkatsiz yüzücülerin tecessüsüne karşı büyük bir şirretle korur. Kuvvetli dirseğiyle yuvasına girmek iseyenleri batırmağa çalışır.

Bu saldırgan huyundan dolayı başka su kuşları onunla arkadaşlık edemezler. Asil kuğu kuşu yalnız kendi eş-türleriyle görüşür, fakat bu görüşmelerde dostçasına olmaktan ziyade sert ve kabadır. Adeta bu pek kısa olan bacaklarından dolayı duyduğu aşağılık kompleksinden ileri gelmektedir.

HOBBY'den

Kafanı mideni ve çekmeceni lüzumsuz şeylerle doldurma.

Kitaplar yalnızlığın eserleri, sessizliğin çocuklarıdır.